



MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

VYHODNOCENÍ AKČNÍHO PLÁNU BOJE PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU NA ROKY 2022 A 2023

Praha, 2024

Schváleno usnesením Bezpečnostní rady státu č. 9 ze dne 22. dubna 2024.

ÚVOD

Tento materiál shrnuje plnění Akčního plánu boje proti organizovanému zločinu na roky 2022 a 2023 (dále jen „Akční plán“) a byl zpracován odborem bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra na základě usnesení vlády č. 325 ze dne 23. května 2018. Obsahuje také popis dalšího postupu v oblasti přípravy strategických dokumentů, obsahově navazujících na Koncepti boje proti organizovanému zločinu do roku 2023 (dále jen „Koncepte“), včetně popisu postupu vyhodnocení samotné Koncepte.

Přestože nový Akční plán, v souladu s postupem předvídaným Konceptí, nyní nevzniká, i nadále bude pokračovat plnění opatření, která byla obsažena v posledním Akčním plánu a nepodařilo se je do konce roku 2023 zcela dokončit. Mnoho dalších kroků v boji proti organizovanému zločinu je přijímáno i v jiných oblastech a jejich stručný souhrn je také v tomto materiálu obsažen.

Jednotlivá opatření jsou hodnocena na stupnici

splněno – částečně splněno – nesplněno

a toto hodnocení je výslovně uvedeno v textu vyhodnocení, včetně komentáře k naplnění jednotlivých indikátorů. U opatření je dále uvedeno, jakým konkrétním způsobem bylo opatření plněno, zejména pokud se nejedná o standardizovaný proces, nebo došlo k určité odchylce oproti popisu opatření v Akčním plánu na roky 2022 a 2023. U každého opatření je také výslovně uvedeno, zda bude jeho plnění pokračovat i nadále.

Celkově bylo ze 17 úkolů v Akčním plánu splněno 10 úkolů, částečně splněno dalších 6 úkolů a pouze jeden úkol je evidován jako nesplněný, a to z důvodu ruské agrese vůči Ukrajině (jedná se o opatření 9). Celkově lze tedy plnění Akčního plánu hodnotit velice pozitivně.

SHRNUTÍ DALŠÍCH KROKŮ V BOJI PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU

Přestože vyhodnocovaný Akční plán je hlavním strategickým dokumentem v oblasti boje proti organizovanému zločinu, řada důležitých a pro praxi velmi přínosných opatření je přijímána i v rámci jiných materiálů či legislativních iniciativ. Tato kapitola obsahuje jejich stručný přehled.

Legislativní aktivity

Pod č. 173/2023 Sb. byl publikován zákon, který obsahuje i novelu trestního zákoníku, kde došlo k rozšíření objektu skutkových podstat trestných činů násilného překročení státní hranice, organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice a napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky tak, aby pokrýval nikoliv pouze migraci na území České republiky, ale rovněž do jiných členských států Evropské unie a států schengenského prostoru. Trestný čin organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice podle § 340 trestního zákoníku bývá často doprovázen nelidským nebo ponižujícím zacházením s migranty (jejich vystavením, ať už úmyslným nebo nedbalostním, tělesnému nebo duševnímu utrpení v důsledku nedostatku jídla, tekutin, či nevhodných hygienických podmínek), a proto byla doplněna také nová okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby, pokud nelidskému nebo ponižujícímu zacházení je vystaven větší počet osob. Tento zákon nabyl účinnosti dne 1. 7. 2023 a umožňuje OČTŘ lépe postihovat případy, kdy je zjištěna zločinecká skupina, která využívá trasy nepřekračující hranice ČR či která při nedovoleném překročení

hranice vystaví větší počet migrantů nelidskému nebo ponižujícímu zacházení. Má tedy pozitivní dopad na boj s organizovanou nelegální migrací.

Od 1. srpna 2023 je účinný zákon č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů a zákon č. 172/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o ochraně oznamovatelů. Tyto zákony mají zajistit zaměstnancům možnost podávání oznámení o protiprávních jednáních, o kterých se dozvěděli v souvislosti se svým zaměstnáním či službou, a následnou ochranu v situacích, kdy jsou v souvislosti s tímto oznámením v zaměstnání či ve službě postiženi či znevýhodněni. Tyto zákony jsou důležité pro oblasti boje proti korupci a mohou mít pozitivní dopady také do případů spojených s trestnou činností právnických osob nebo v oblasti veřejných zakázek.

Z hlediska zatím nedokončené legislativy je možné zmínit návrh zákona o lobbování,¹ který však stále nebyl projednán vládou a očekává se jeho pozitivní dopad také do oblasti boje proti korupci.

Velmi přínosným pro oblast boje proti organizovanému zločinu může být návrh zákona, kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů,² který obsahuje také návrh řešení dlouhodobě problematické otázky kontrolního oprávnění vůči intrakomunitárním (tedy v rámci EU probíhajícím) převozům hotovosti. V případě schválení tohoto návrhu by byl fakticky naplněn specifický cíl E2 Koncepce zaměřený na úpravu pravidel nakládání s hotovostí a zajišťování podezřelých částek převážených v hotovosti.

Evropská úroveň

Dne 25. května 2022 předložila Evropská komise návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o vymáhání a konfiskaci majetku, který by měl nahradit existující unijní právní akty v této oblasti a jejich pravidla revidovat. Byl představen nový institut konfiskace nevysvětlitelného bohatství (konfiskace majetku bez prokázání původu), jehož podstatou bude možnost za definovaných podmínek odčerpat majetek určité osoby bez jejího předchozího odsouzení za předpokladu, že má soud za to („is satisfied“), že tento majetek pochází z trestné činnosti. Není tak zapotřebí prokázat konkrétní trestný čin. Projednávání návrhu této směrnice zatím nebylo dokončeno.

Na evropské úrovni je vhodné také zmínit aktivity probíhající v rámci Skupiny na vysoké úrovni pro přístup k datům v zájmu účinného vymáhání práva. Vyřešení otázky dostupnosti různých datových zdrojů pro orgány činné v trestním řízení je v době rozsáhlých změn v oblasti komunikačních prostředků a nástupu end-to-end šifrování nezbytné pro efektivní boj proti organizovanému zločinu. Skupina se věnuje primárně třem oblastem – datům uloženým v uživatelské zařízení, datům v systému poskytovatele a datům při přenosu. V roce 2023 se uskutečnila dvě plenární zasedání skupiny a po jednom zasedání všech tří tematických podskupin. V prvním pololetí roku 2024 by se mělo uskutečnit třetí i čtvrté plenární zasedání této skupiny, následně Evropská komise připraví zprávu s hlavními zjištěními a navazujícími doporučeními pro Evropskou Radu a Evropský Parlament.

Nelegislativní aktivity

V roce 2023 Ministerstvo spravedlnosti dokončilo ve spolupráci se zástupci Finančního analytického úřadu, Generálního finančního ředitelství, Generálního ředitelství cel, Ministerstva vnitra, Národní centrály proti organizovanému zločinu, Nejvyššího státního zastupitelství a Úřadu služby kriminální

1 <https://odok.cz/portal/veklep/material/ALBSCLNJNW48/>

2 <https://odok.cz/portal/veklep/material/KORNCWJHVFIX/>

police a vyšetřování Analýzu k možnostem odčerpávání nelegálně nabytého majetku,³ jejímž cílem je mimo jiné i řešení problematiky tranzitních účtů. Z této analýzy vyplynuly tři možné směry řešení situace v podmínkách České republiky, a to v podobě civilní, správní a trestní varianty. Vláda dne 23. srpna 2023 svým usnesením č. 621 rozhodla o rozpracování trestní varianty řešení. Ministr spravedlnosti má vládě do 31. prosince 2024 předložit příslušný návrh zákona. Pokud bude tato úprava přijata, tak lze předpokládat, že významně přispěje k omezení praní špinavých peněz přes území České republiky, neboť umožní odčerpat i takové propírané peněžní prostředky (často dosahující desítek či stovek milionů korun), u kterých to doposud nebylo možné.

V roce 2023 byla přijata nová Vládní koncepce boje proti korupci na léta 2023 až 2026 a také navazující Akční plán boje proti korupci na roky 2023 a 2024.⁴ Hlavními tematickými oblastmi těchto materiálů jsou podobně jako v předchozích letech výkonná a nezávislá veřejná moc, transparentnost a otevřený přístup k informacím, hospodárné nakládání s majetkem státu a rozvoj občanské společnosti.

VYHODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH OPATŘENÍ

1) Koordinace společného postupu k efektivnějšímu využití dat z bankovních účtů

V rámci plnění tohoto opatření probíhala intenzivní spolupráce zapojených složek. GFŘ ve spolupráci se zapojenými subjekty a Českou bankovní asociací (dále jen „ČBA“), zastupující jednotlivé bankovní instituce, definovalo standard výstupu, ve kterém budou bankovní instituce předávat výstupy (bankovní výpis ve formátu XML camt.053), jednotlivé bankovní instituce by měly na dobrovolné bázi začít uzpůsobovat své systémy tak, aby zajistily předávání výstupu v tomto standardu. U technických specifikací byly co nejvíce respektovány již zavedené standardy bankovních výpisů používané v ČR. Cílem standardu je sjednotit a digitalizovat postupy při předávání údajů mezi bankami a institucemi. Podstatou sjednocení je postupné nahrazení praxe předávání rozsáhlých seznamů a tiskových sestav efektivnější elektronickou formou datové výměny, která vytváří předpoklady pro automatizaci zpracování dotazů a generování odpovědí, pokud možno v elektronické a strojově zpracovatelné podobě.

Dále došlo ke shodě nad potřebou úpravy stávajícího standardu ČBA č. 17 („Standard dotazu na poskytnutí standardizovaného výstupu z bankovního účtu“) o nové typy dotazů. ČBA shromáždila podněty k úpravě standardu od dalších stran (notáři, soudní exekutoři), které dotaz též užívají a zajistila dodavatele, který podněty zpracoval. Zpracování proběhlo způsobem, kdy byl vyhotoven nový standard. Tento návrh standardu byl v prosinci 2023 distribuován do připomínkového řízení. Paralelně s plněním tohoto opatření nelegislativní povahy probíhá spolupráce PP, FAU a GFŘ při přípravě podkladů do pracovní skupiny Europolu k novele směrnice EU 1153/2019, která by stanovila členským státům povinnost zajistit pro výkon činností vybraných orgánů standardizovaný výstup z bankovních účtů, a tedy řešila tuto otázku na úrovni celé EU.

3 Tato analýza byla zpracována v návaznosti na Zprávu o druhém kole procesu národního hodnocení rizik praní peněz a financování terorismu schválenou usnesením vlády č. 616 ze dne 12. července 2021 a v návaznosti na následný Akční plán prevence a boje proti praní peněz a financování terorismu schválený usnesením vlády č. 598 ze dne 14. července 2022

4 <https://korupce.cz/protikorupcni-dokumenty-vlady/na-leta-2023-az-2026/>

Paralelně probíhaly aktivity v oblasti přípravy aplikací, které by standardizované výstupy z bankovních účtů používaly pro analytické činnosti zapojených subjektů (informační systém BIFITO). Díky standardizaci všech informací bude IS BIFITO umožňovat provádění automatizované i manuální analýzy nad všemi daty, což zapojeným subjektům znatelně usnadní práci se zpracovávanými daty.

Vzhledem k náročnosti plnění opatření, která vychází z toho, že bankovní instituce musí vynaložit náklady ve výši milionů až desítek milionů Kč na uzpůsobení systémů a vytvoření datové množiny, která umožní standardizovaný výstup, je implementace záměru do prostředí provozu těchto soukromých subjektů pomalá kvůli kombinaci aspektu nelegislativního charakteru opatření, vysokých nákladů a technické náročnosti řešení. Některé z bankovních domů též vyjadřují neochotu zapojit se do řešení na základě zvýšených nákladů při implementaci nových postupů. I přes uvedené aspekty došlo v letech 2022 a 2023 k dalšímu posunu, kterým je redefinice standardu dotazu (standardu č. 17). **Opatření bylo v daném časovém úseku splněno.**

Další navrhovaný postup

Zapojeními subjekty je pokračování opatření považováno za nezbytné, neboť doposud nebylo dosaženo jeho konečného cíle. Jeho pokračování je nutné i pro účely přípravy ČR na přijetí novely směrnice 1153/2019, která zakotví povinnost poskytovat standardizované výstupy z bankovních účtů na úrovni EU. Plnění opatření tedy bude pokračovat i v následujících letech.

2) Analýza bezpečnostních aspektů azylové a pobytové legislativy

V souvislosti s plněním tohoto opatření byl prováděn sběr dat a průběžné vyhodnocování výsledků správních řízení vůči bezpečnostně rizikovým cizincům. Jedná se o případy, kdy Policie ČR a zpravodajské služby uplatňují na základě svých poznatků bezpečnostní výhradu vůči cizinci, jejímž cílem je omezení či plné zamezení jeho dalšímu působení v ČR (povolení k pobytu, vstup na území, podnikání na poli zprostředkování zaměstnání apod.).

Uplatňování opakovaných přezkumných řízení správních rozhodnutí (přezkum na úrovni správního orgánu a soudní přezkum) a využívání opatření nezbytných k zajištění práv cizince vyplývajících z mezinárodních závazků ČR, evropské a tuzemské legislativy vytváří z uplatňování bezpečnostních výhrad k cizinci často velmi komplikovaný a dlouhodobý proces (mnohdy v řádu několika let). Podmínky tohoto procesu ani na začátku nemusí být zcela jasné, neboť do situace vstupuje nalézací judikatura Soudního dvora EU a NSS poskytující závazný výklad jednotlivých podmínek řízení (především ve vztahu ke komplikované otázce jaké informace a v jakém časovém odstupu lze použít k tak výraznému zásahu do práv cizince). Proces je dále komplikován tím, že procesní postavení cizince se může výrazně změnit v souvislosti s jeho etablováním se na území státu v průběhu celé délky řízení (cizinec s vyšší mírou etablování se na území požívá výrazně vyšší právní ochrany – např. informace způsobilá k vyhoštění bezdětného cizince není postačující pro zbavení pobytu cizince s dítětem narozeným v ČR; výrazná změna postavení nastává i v případě sňatku se státním příslušníkem EU).

Množství faktorů ovlivňujících celý proces přesahuje obecný charakter tohoto vyhodnocení. Výsledkem souběhu těchto faktorů je stav, kdy je cizinec velmi efektivně a dlouhodobě schopen prodlužovat své působení na území ČR (např. opakovaným podáváním různých pobytových žádostí, které jsou vedeny jako samostatná řízení; využíváním překlenovacích pobytů do skončení těchto řízení; záměrným etablováním se v tuzemsku), kdy právní ochrana cizince v čase fakticky narůstá a pozice

bezpečnostních orgánů může naopak oslabovat (v případě, že cizinec není v trvalém operativním rozpracování, může dojít k oslabení informace jejím „zestárnutím“).

Z praxe je zřejmý fakt, že mnozí cizinci se naučili v tomto systému orientovat a velmi efektivně využívat všech uvedených prostředků (k tomuto disponují i specializovanými legalizačními společnostmi; v některých případech se jedná přímo o advokátní kanceláře dříve legalizovaných cizinců – typické např. v ruskojazyčném prostředí). Jedná se přitom velmi často o cizince, kteří jsou např. pachateli sofistikované organizované trestné činnosti (disponující dostatečnými finančními prostředky i kvalitním právním zastoupením), jejichž bezpečností rizikovost je významně vyšší.

Z uvedeného stavu věci vyplývá důraz na nutnost efektivitu činnosti orgánů států, aby stát mohl v praxi být skutečně schopen využít zákonných opatření, kterými formálně disponuje. Jedná se o komplikovaný proces (rozdílné typy řízení, kvalita důkazů, rozdílné hodnocení správních orgánů a soudů), který je však nezbytný k identifikování nedostatků legislativního rámce na evropské či tuzemské úrovni, popřípadě samotného postupu relevantních orgánů veřejné moci. Poznatky, kterými Policie ČR a zpravodajské služby v rámci tohoto procesu disponují jsou průběžně předávány Ministerstvu vnitra jako podněty k potřebným úpravám legislativy a byly využity při přípravě nového pobytového zákona, který byl v průběhu ledna 2024 předložen vládě. Zástupci Policie ČR se na jeho tvorbě aktivně podíleli. Samostatná analýza, jejíž vypracování bylo zadáno v Akčním plánu však vypracována nebyla. **Opatření bylo splněno částečně.**

Další navrhovaný postup

I nadále bude pokračovat průběžné vyhodnocování efektivitu a problematických oblastí bezpečnostních prvků pobytové legislativy. Zjištěné poznatky budou využity pro případnou další úpravu legislativy.

3) Vytvoření pracovní skupiny k otázce možného rozšíření oprávnění pověřených celních orgánů prověřovat trestné činy v oblasti daně z hazardních her

Pracovní skupina zaštitěná OBP MV ČR byla vytvořena. V rámci řešení otázky možného rozšíření oprávnění celních orgánů prověřovat trestné činy v oblasti daně z hazardních her došlo na jednání dne 19. září 2022 k jednohlasnému závěru, že takové rozšíření působnosti je žádoucí. Následně byla připravena v rámci konsolidačního balíčku (zákona č. 349/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů) dílčí novela trestního řádu, která s účinností od 1. ledna 2024 rozšířila působnosti CS ČR o prověřování krácení daně z legálně provozovaných hazardních her, a to formou novelizovaného znění § 12 odst. 2 písm. d) trestního řádu.

Za tímto účelem již došlo v rámci realizace odborného vzdělávání k úzkému propojení a vytvoření systémových vazeb mezi regulatorním orgánem (MF), dozorovým orgánem (CS ČR) a správcem daně (Specializovaným finančním úřadem). V důsledku realizace navrženého řešení lze očekávat vyšší odbornost a specializaci CS ČR v postavení policejního orgánu, na kterou se váže potenciál pro lepší kooperaci se správcem daně. Specialisté z řad CS ČR, kteří se doposud věnovali problematice prověřování na úsecích krácení nepřímých daní (spotřebních daní, DPH) a prověřování neoprávněného provozování hazardních her, tak přispějí k efektivnějším výsledkům na úseku trestního řízení, věcně ve sdílené kompetenci s PČR. Konečným efektem by tak mělo být lepší odhalování daňových úniků a efektivnější řešení na úseku vymáhání práva v oblasti provozování hazardních her na území ČR. Tato

oblast se také jeví jako optimální, s ohledem na predikci rizik v oblasti hazardního hraní v ČR, pro uplatnění metody práce Kobra. **Opatření bylo splněno.**

Další navrhovaný postup

Opatření bylo splněno, další postup ve věci fungování pracovní skupiny a změny legislativy není na místě. Pokračovat bude standardní spolupráce OČTŘ se správcem daně, dozorovým a regulatorním orgánem.

4) Rozšíření smluvní spolupráce s poštovními a zasílatelskými společnostmi

S ohledem na dynamický růst online komunikace, změny spotřebitelského chování po pandemii koronaviru a rozvoj e-commerce vyvstala objektivní potřeba zabezpečit principy dodržování právních předpisů v oblasti poštovní přepravy a zasílatelství a eliminovat rizika přepravy nebezpečných zásilek, a to ve spolupráci mezi orgány vymáhajícími právo a společnostmi zajišťujícími poštovní služby.

Jakkoli je na trhu v České republice silné konkurenční prostředí mezi jednotlivými poskytovateli zasílatelských služeb, což znemožňuje jejich integrální sjednocení do jedné asociace (například v rámci České asociace mezinárodních expresních přepravců – ČAMEP), tak individuální spolupráce a komunikace těchto společností působících na území ČR s orgány vymáhajícími právo je na velmi vysoké a korektní úrovni. Tento stav, zahrnující formální zákonnou spolupráci i neformální rámec vzájemného sdílení informací, lze klasifikovat jako zcela funkční a vyhovující model. Iniciativa k rozšiřování deklaratorní smluvní spolupráce v kontextu tohoto opatření však zůstala nenaplněna, a to ze dvou důvodů:

- V kontextu výše zmíněného funkčního modelu uplatňované vzájemné součinnosti nespátřují jednotliví poskytovatelé poštovních a zasílatelských služeb působící v ČR potřebu individuálně uzavírat smluvní vztahy podmiňující rozsah a pravidla spolupráce se státními orgány.
- Ve většině případů jsou poštovní a zasílatelské společnosti působící na trhu v ČR středoevropskými regionálními pobočkami nebo dceřinými entitami globálních zahraničních subjektů. Ambice k uzavření jakékoli formalizované dohody o spolupráci tak vyžaduje souhlas mateřské společnosti a zpravidla i zdůvodnění přínosu tohoto kroku, v kontextu např. srovnání s aplikovanou praxí v jiné zemi nebo regionu.

Generální ředitelství cel má formou stávajících a platných memorand o porozumění deklarované parametry spolupráce s Českou poštou, s. p., se společností DHL Express (Czech Republic) s.r.o. a rovněž se Svazem spedice a logistiky ČR. Dále byl ze strany GŘC zpracován návrh vzoru obdobného memoranda, které by bylo možné uzavřít s ostatními zasílatelskými společnostmi.

Ve spolupráci s Nejvyšším státním zastupitelstvím v Brně se podařilo v roce 2022 vypracovat jednotnou metodiku s vymezením postupů jak u případů zásilek realizovaných Českou poštou, s. p. v postavení držitele poštovní licence, tak i u případů, kdy jsou poskytovatelem této služby expresní a zasílatelské společnosti v rámci předmětu jejich podnikání. Tímto krokem došlo k sjednocení výkladu uplatňování poštovního tajemství podle § 16 zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPS“), kdy v souladu s platnou judikaturou (zejména rozsudkem NSS ze dne 14. 9. 2021 č. j. 8 As 70/2018 – 100) dopadá ZPS na všechny subjekty poskytující poštovní služby, nikoli tedy jen na držitele poštovní licence. Tento nově aplikovaný postup byl již společně sdílen a vykomunikován

při pravidelném ročním pracovním setkání s bezpečnostními řediteli poštovních a zasílatelských společností.

NPC SKPV společně s CS ČR kontinuálně vyvíjí snahu o rozšíření spolupráce se zasílatelskými společnostmi s cílem zvýšit efektivitu odhalování nelegálního obsahu zásilek přepravovaných do a ze zahraničí. Nutnost vyžadovat doprovodné informace k zásilkám podle § 8 odst. 5 trestního řádu však limituje uplatnění analytických nástrojů profilace a predikce. S ohledem na globální povahu působnosti zasílatelských společností se NPC SKPV snaží i v rámci mezinárodní policejní spolupráce o nastavení operativních informačních kanálů, které by umožnily rychlou reakci orgánů vymáhajících právo v různých zemích nejen v případě konkrétních již odhalených zásilek nelegálních návykových látek, ale zejména zlepšení vyhledávací činnosti u zásilek, které jsou spedičním vyústěním nelegální distribuce těchto látek v prostředí internetu a darknetu. Jistým systémovým posunem je návrh reformního balíčku Celního kodexu EU, který předpokládá vytvoření centrálního datového hubu s údaji o zboží pro celou EU, který bude zároveň sloužit k centrální analýze rizik a výměně i sdílení dat národními státy.

Za aktuální právní situace v ČR se jeví ambice smluvního zajištění spolupráce s poštovními a zasílatelskými společnostmi jako překonaná a uspokojivě v aplikační praxi orgánů vymáhajících právo funguje na bilaterálních vazbách s bezpečnostními pracovníky společností, kteří primárně s celními orgány, ale i s orgány PČR sdílejí výstupy analýzy rizik přepravovaných zásilek na rutinní bázi.

Opatření bylo splněno částečně.

Další navrhovaný postup

Přestože trvá zájem orgánů vymáhajících právo na posilování smluvní i jiné spolupráce se zasílatelskými společnostmi, vzhledem k výše uvedeným skutečnostem bude usilováno zejména o pokračování efektivní operativní spolupráce s bezpečnostními pracovníky těchto společností.

5) Rozvoj pracovní metody Kobra v letech 2022 a 2023

Pracovní metoda Kobra i nadále představuje zásadní nástroj České republiky pro boj proti škodám na veřejných rozpočtech a odhalování a vyšetřování daňové trestné činnosti. I nadále se díky efektivnímu souběhu trestního řízení s daňovým řízením a při nastavení vhodné taktiky vzájemných postupů daří dosahovat výsledků, které by při izolované činnosti jednotlivých subjektů byly komplikovaně dosažitelné. Daňová kobra je příkladem dobré praxe pro rozšířenou spolupráci jednotlivých subjektů vymáhajících právo v ČR bez nutnosti legislativních změn či zvýšených nákladů. Tato metoda má trvalou podporu všech zapojených subjektů.

V kontextu celkové shody na úrovni platformy Kobra došlo nově k rozšíření portfolia zaměření její pozornosti o oblast krácení daní z hazardních her, jelikož objem v tuzemsku vložených prostředků do hazardního hraní a kurzového sázení každoročně lineárně roste. Tato skutečnost s sebou přináší i očekávání vyššího výběru daní a predikci naplnění elementárního cíle metody práce Kobra – ochrany státního rozpočtu.

Opatření bylo plněno ve třech dílčích oblastech.

A) Vyhodnocení efektivity smluvního základu Daňové kobry

Revize smluvního základu v podobě dodatku Dohody o spolupráci, výměně informací a koordinaci mezi Ministerstvem vnitra a Ministerstvem financí byla schválena a podepsána zástupci všech smluvních stran v roce 2022. Hlavními změnami je zahrnutí dvou nových oblastí do předmětu dohody, a to oblasti vzdělávání a výkonu lektorských činností a také iniciace a formulace legislativních návrhů

v oblasti boje proti daňovým únikům a daňové kriminalitě. Účinnost dodatku byla stanovena k 1. červnu 2022. U prováděcího protokolu k původní dohodě bylo na úrovni pracovní skupiny rozhodnuto o jeho ponechání beze změny.

B) Dokončení souhrnu doporučení k dalšímu rozvoji pracovní metody Kobra

Na základě rozpracované analýzy fungování metody Kobra v regionech byly identifikovány regiony s nejnižší vykazovanou výsledností. Zástupci centrální Kobry se postupně zúčastnili společných jednání v dotčených regionech (mimo Středočeského kraje). Z pohledu PČR velmi významně pomohlo i aktivní zapojení policistů z jednotlivých expozitur NCOZ SKPV, kteří jsou již pravidelně přítomni na jednáních regionální Kobry.

C) Spolupráce na přípravě společné komunikační platformy

Na základě rozvoje spolupráce Kobra byl ze strany CS ČR publikován portál E-úschovna do prostředí Centrálního místa služeb. Tento portál (webová aplikace) slouží jako místo pro dočasné uschování souborů a jejich následné vyzvednutí. Obsahem souborů mohou být například dokumenty, obrázky, archivy programů či jakákoli jiná data. Po uložení souboru je vygenerován jedinečný kód souboru pro pozdější vyzvednutí souborů. E-úschovnu tak lze používat jako prostředek k dočasnému uschování souborů jednoho uživatele nebo k předávání souborů a dat mezi dvěma nebo více uživateli.

Sdílení tohoto nástroje vychází ze závěrů porady týmu centrální Kobry ve Smilovicích v září roku 2022, kde zazněl požadavek, zda je možné pro účely vzájemné výměny informací mezi partnerskými složkami týmu Kobra (NCOZ SKPV, GFŘ, GŘC) tento portál využívat. Zástupci centrální Kobry byla prověřena možnost sdílení jednotného komunikačního nástroje pro videokonferenční hovory či jiné moderní metody sdílení dat a informací. Touto komunikační platformou se stal Webex, který běží na serverech MV ČR. Užívání tohoto jednotného a zabezpečeného způsobu komunikace bylo dohodnuto na jednom z pravidelných jednání zástupců centrální Kobry v roce 2023.

Jako další možná forma komunikace spojená se vzájemnou výměnou informací se do budoucna jeví i implementace IS BIFITO (zmíněného v rámci vyhodnocení opatření 1), který umožňuje zpracování informací k bankovním účtům poskytnutým bankovními institucemi. Zajišťuje automatizované zpracování jak transakčních událostí na účtech, tak i informace k účtům samotným. Jeho analytická součást se jeví jako optimální společná platforma pro výměnu informací ve standardizovaném datovém formátu mezi jednotlivými aktéry pracovní metody Kobra. V současné době probíhá jednak zkušební provoz u NCOZ SKPV a KŘP Zlínského kraje, ale souběžně i definice požadavků na jeho analytický modul ze strany GFŘ a hodnocení návrhů jejich realizace na zkušebních datech. Data obsažená v tomto modulu z různých zdrojů, respektive jejich výběr, by mohla být sdílena mezi aktéry Kobry a zjednodušit tak vzájemný přenos informací mezi jednotlivými složkami. **Opatření bylo splněno.**

Další navrhovaný postup

Spolupráce v rámci metody Kobra bude i nadále pokračovat a bude i nadále rozvíjena. Mezi zásadní skutečnosti, které je nezbytné v budoucnosti zohlednit patří zejména změny trestního zákoníku (vazba změny limitu škody u trestného činu § 240 trestního zákoníku a příslušnosti policejních útvarů) a očekávaná změna struktury orgánu CS ČR, která bude mít vliv na vzájemnou součinnost spolupracujících orgánů.

6) Uzavření smlouvy o právní pomoci ve věcech trestních s Čínskou lidovou republikou, Vietnamskou socialistickou republikou, Malajsií a Spojenými arabskými emiráty

V případě Vietnamu byla expertní jednání dokončena. Podpis smlouvy se uskutečnil dne 21. 4. 2023 v Hanoji. Aktuálně probíhá ratifikační proces, kdy Senát vyslovil souhlas s ratifikací usnesením č. 280 přijatým na 17. schůzi konané dne 18. 10. 2023. Poslanecká sněmovna vyslovila souhlas s ratifikací usnesením č. 861 přijatým na 86. schůzi konané dne 13. 12. 2023.

S Čínskou lidovou republikou (ČLR) a Malajsií proběhla expertní jednání ke konkrétnímu návrhu textu smlouvy, nicméně dosud se nepodařilo vyřešit některá ustanovení návrhu smluv.

Se Spojenými arabskými emiráty na expertní úrovni proběhla předběžná jednání ohledně možnosti sjednání smlouvy, expertní jednání o návrhu smlouvy se prozatím neuskutečnilo. **Opatření bylo splněno částečně.**

Další navrhovaný postup

Ve vztahu k Vietnamu jsou činěny kroky k dokončení ratifikačního procesu a vstupu smlouvy v platnost. Ve vztahu ke smlouvám s ČLR a Malajsií bude třeba případně znovu projednat otevřená ustanovení smluv, pokud má být sjednání těchto smluv dokončeno. Rovněž bude třeba ověřit zájem a ochotu těchto států pokračovat v jednání, které bylo přerušeno v důsledku celosvětové pandemie covid-19 (se zásadními dopady v asijském regionu). V případě SAE budou činěny kroky vedoucí k případnému zahájení jednání o návrhu smlouvy.

7) Uzavření smluv o vydávání s Argentinou, Belize a Dominikánskou republikou

V případě smlouvy o vydávání s Argentinou se uskutečnil podpis smlouvy dne 25. 11. 2019 v Praze, následně po vyslovení souhlasu obou komor Parlamentu ČR s ratifikací smlouvy byla vyhotovena ratifikační listina pro účely vstupu smlouvy v platnost, čímž ČR dokončila ratifikační proces. V Argentině však ratifikační proces nadále probíhá, proto zatím smlouva nevstoupila v platnost.

Ve vztahu k možnosti sjednání smlouvy o vydávání s Belize byly prostřednictvím policejní spolupráce získány poznatky o zhoršení právní a bezpečnostní situace v Belize, které nesvědčí záměru sjednat smlouvu o vydávání s tímto státem, když její případné sjednání by nedosáhlo účelu rozšíření spolupráce. V důsledku toho bylo upuštěno od kroků k sjednání smlouvy o vydávání s Belize.

Ohledně možnosti sjednání smlouvy o vydávání s Dominikánskou republikou jsou připravovány kroky pro iniciaci/ sondáž ohledně možnosti sjednání smlouvy. **Opatření bylo splněno částečně.**

Další navrhovaný postup

Ve vztahu ke smlouvě o vydávání s Argentinou bude nadále sledován stav ratifikačního procesu v Argentině a po jeho dokončení budou činěny kroky ke vstupu smlouvy v platnost. Ve vztahu k Dominikánské republice budou pokračovat kroky vedoucí k možnému sjednání smlouvy o vydávání s Dominikánskou republikou v závislosti na zájmu tohoto státu uvedenou smlouvu s ČR sjednat.

8) Uzavření smlouvy o předávání odsouzených s Egyptskou arabskou republikou

Ohledně možnosti sjednání smlouvy o předávání odsouzených s Egyptem jsou připravovány kroky pro iniciaci/ sondáž ohledně možnosti sjednání smlouvy. **Opatření bylo splněno částečně.**

Další navrhovaný postup

Budou pokračovat kroky vedoucí k možnému sjednání smlouvy v závislosti na zájmu tohoto státu uvedenou smlouvu s ČR sjednat.

9) Uzavření dohody s Ukrajinou o usnadnění aplikace Evropské úmluvy o vzájemné pomoci ve věcech trestních z 20. dubna 1959

V důsledku zahájení ruské agrese proti Ukrajině v únoru 2022 nebyly zahájeny kroky k případnému sjednání uvedené dohody s Ukrajinou s ohledem na situaci, ve které se ukrajinská strana nachází a své kapacity musí zaměřit na řešení urgentních úkolů a potřeb vyplývajících z této mimořádné situace.

Opatření nebylo splněno.

Další navrhovaný postup

V případě zlepšení situace na Ukrajině bude zváženo zahájení kroků vedoucích k možnému sjednání smlouvy.

10) Sjednávání smluv o spolupráci v boji proti trestné činnosti mezi ČR a vybranými zeměmi

Plnění tohoto opatření bylo v minulosti silně negativně ovlivněno epidemií covid-19 a nemožností jednat se zahraničními partnery. Sjednávání mezinárodních smluv je dlouhodobý proces, který standardně trvá několik let. Úkol je průběžně plněn standardními kroky při sjednávání obdobných smluv – přípravou návrhů textů a jejich předložením smluvním partnerům, formou jednání na expertní úrovni, dále přípravou finálního textu smluv, jejich předložením ke schválení vládě a následně podpisem a ratifikací smluv oběma stranami.

V letech 2022 a 2023 nevstoupila v platnost žádná smlouva o policejní spolupráci. V obou sledovaných letech probíhala intenzivní jednání o nové smlouvě o policejní spolupráci se Slovenskem. V roce 2023 proběhla sondážní jednání k možnému obsahu nové smlouvy o policejní spolupráci s Ukrajinou.

Dále jsou připravovány smlouvy s Ázerbájdžánem, Filipínami, Indií, Indonésií, Jordánskem, Moldavskou republikou, Mongolskem, Uzbekistánem, Kyrgyzstánem, Pákistánem, Tádžikistánem, Spojenými arabskými emiráty, Thajskem, Tuniskem, Egyptem, Tureckem, Jižní Koreou, Kuvajtem a Argentinou. Připravuje se rovněž nová smlouva o policejní spolupráci s Polskem, která by měla výrazně posunout stávající možnosti spolupráce policejních orgánů.

V březnu 2023 byla podepsána Deklarace o policejní spolupráci s Velkou Británií. **Opatření bylo splněno částečně.**

Další navrhovaný postup

Ministerstvo vnitra bude pokračovat ve vyjednávání o prohloubení spolupráce s partnery v oblasti boje s trestnou činností. Na základě stanovisek spolugestorů opatření bude pokračovat rozšiřování a aktualizace smluvní základny ČR v oblasti mezinárodní policejní spolupráce s konkrétními zeměmi.

11) Rozšíření počtu styčných důstojníků Policie ČR v zahraničí

V letech 2022 a 2023 došlo v rámci stávajících destinací k plánovaným střídáním styčných důstojníků při zastupitelském úřadu v Londýně, styčné kanceláři PČR při Europolu, při zastupitelském úřadu v Bukurešti, Bělehradě a Bratislavě.

V návaznosti na úkoly uložené PČR Akčním plánem boje proti organizovanému zločinu byla v červnu 2022 zřízena nová styčná kancelář při zastupitelském úřadu v Římě, čímž došlo k navýšení počtu styčných kanceláří při zastupitelských úřadech na 11. V rámci rozšiřování sítě styčných důstojníků byly započaty kroky k vyslání styčného důstojníka pro kyberkriminalitu do Europolu (J-CAT) s předpokládaným vysláním v letních měsících roku 2024 a rozšíření akreditace styčného důstojníka při zastupitelském úřadu ve Vídni pro spolupráci s Chorvatskem a Slovinskem.

Styční důstojníci při zastupitelských úřadech, při agenturách EU a mezinárodních organizacích jsou po dobu svého vyslání do zahraničí služebně zařazeni na ředitelství pro mezinárodní policejní spolupráci PP ČR s místem služebního působiště v zemi vyslání, přičemž při nárůstu počtu vysílaných policistů do nových destinací nedochází k nárůstu systemizovaných služebních míst ŘMPS PP ČR a vyslání policisté jsou tak do zahraničí vysíláni na úkor existujících systemizovaných tabulkových míst ŘMPS PP ČR.

Roky 2022 a 2023 byly v oblasti vyslání styčných důstojníků značně ovlivněny rozpočtovou situací v ČR. Úspory v rozpočtu PČR mají zásadní dopad na finanční stránku vysílání. I přes aplikovaná značná úsporná opatření v oblasti náhrady zvýšených životních nákladů (základ pro určení měsíční výše náhrady se snížil z 32 % na 25 %) a využívání mimorozpočtových finančních zdrojů (od ledna 2023 je vyslání částečně hrazeno z projektu realizovaného v rámci Operačního programu Fondu pro vnitřní bezpečnost 2021 – 2027) představuje v současné době realizace navýšování počtů styčných důstojníků bez extra alokovaných finančních prostředků významnou zátěž rozpočtu PČR a plnění úkolů Akčního plánu boje proti organizovanému zločinu je tak v této oblasti pro PČR obtížné.

Výše popsaná situace se však mnohem více projevila ve vysílání národních expertů PČR k agenturám EU a mezinárodním organizacím. V březnu 2022 bylo realizováno plánované vyslání jednoho národního experta PČR do Europolu, nicméně v letech 2022 a 2023 byl počet vyslaných národních expertů do agentur EU a mezinárodních organizací výrazně snížen (návrat 2 národních expertů při mezinárodní organizaci INTERPOL a 2 národních expertů při agentuře Frontex – v agentuře Frontex tak v současné době nepůsobí žádný vyslaný expert PČR). Prezident Interpolu v září 2023 v souvislosti s aktuálním nízkým zastoupením ČR v Interpolu, kde v současné době působí pouze 1 národní expertka, jejíž mandát u Interpolu končí v lednu 2025, oslovil ministra vnitra České republiky motivačním dopisem k posílení zastoupení České republiky v rámci organizace. Ke konci roku 2023 došlo k ukončení vyslání styčného důstojníka PČR při Stálém zastoupení ČR při EU v Bruselu, počet tam vyslaných styčných důstojníků tak klesne ze dvou policistů na jednoho. Nadále je také vyslán 1 národní expert při Evropském úřadu pro boj proti podvodům (OLAF). Aktuální vyslání experta Policie ČR bylo prodlouženo do 30. 11. 2025 a bylo schváleno financování nákladů na jeho vyslání v roce 2024 z rozpočtové kapitoly Všeobecná pokladní správa.

S ohledem na specifika vízové agendy ve Vietnamu, která byla akcentována Bezpečnostní radou státu, MZV velmi oceňuje roli policejního styčného důstojníka při zastupitelském úřadu v Hanoji a rozhodně

doporučuje jeho vyslání i v následujících letech. Odhalování bezpečnostního pozadí vízové agendy a využívaných postupů obcházení vládou stanovených kvót ve Vietnamu je klíčové pro posuzování vízových a pobytových žádostí a nastavování praxe zastupitelského úřadu. Vyslaný policejní styčný důstojník velmi napomohl k odhalení podvodných praktik žadatelů o dlouhodobá pobytová oprávnění a velkou měrou přispěl rovněž k revizi programů přednostního zpracování víz, zejména v oblasti studentské migrace. Výše uvedené napomůže programy zkvalitnit a dlouhodobých pobytových titulů za účelem studia využít k výběru relevantních uchazečů o studium na českých vysokých školách.

V lednu 2022 bylo podepsáno prováděcí ujednání k dohodě mezi MZV ČR, MV ČR, PČR a HZS ČR o podmínkách poskytování vzájemné součinnosti při vysílání expertů pro migraci a doklady, styčných důstojníků PČR na zastupitelských úřadech, styčného důstojníka HZS ČR na Stálou delegaci ČR při NATO v Bruselu a na zastupitelský úřad v Bratislavě.

V roce 2023 se podařilo na základě této dohody realizovat vyslání styčných důstojníků pro migraci a doklady na kratší či delší pobyty na pět zastupitelských úřadů s největším výskytem padělaných osobních dokladů a podpůrných dokladů k žádostem (Indie, Egypt, Tunis, Vietnam a Mongolsko). I v těchto případech se kromě standardní práce na zastupitelských úřadech podařilo na základě dlouhodobější analytické činnosti popsat trendy zneužívání pobytových titulů a zavedení nových systémových opatření při zpracovávání pobytové agendy nejen na zastupitelských úřadech v zahraničí, ale rovněž na území České republiky. Práce styčných důstojníků pro migraci a doklady je tak naprosto nezastupitelná. MZV by uvítalo rozšíření počtu výše uvedených styčných úředníků na několik dalších zastupitelských úřadů, zejm. v zemích střední Afriky a Pákistánu, kde je situace s paděláním dokladů alarmující.

Lze tedy konstatovat, že opatření bylo v hodnoceném období splněno navýšením počtu styčných kanceláří PČR při zastupitelských úřadech. V roce 2023 byla zpracována také Střednědobá strategie vysílání pracovníků MV ČR do zahraničí. Předpokládá se její dokončení v první polovině roku 2024.

Opatření bylo splněno.

Další navrhovaný postup

Plnění opatření bude i nadále pokračovat, nicméně realizace rozšiřování nových destinací a posilování zastoupení expertů PČR v agenturách EU bude s ohledem na očekávaná rozpočtová omezení obtížně realizovatelné.

12) Rozvoj procesu správy zajištěného majetku a pracoviště CenZA v letech 2022 a 2023 a provázání činnosti správce s předpisy upravujícími nakládání s majetkem státu

Celkově je možné konstatovat, že dochází k zefektivňování činnosti správce zajištěného majetku a současně nárůstu objemu spravovaného a prodávaného majetku, což bylo, a i nadále zůstává záměrem opatření. Spolupráce s CenZA je ze strany Policie ČR hodnocena jako velice úspěšná.

V roce 2023 byl realizován Projekt logistiky, v jehož rámci byl pořízen krytý přepravník na 4 motorová vozidla, který lze využít i pro přepravu paletovaného a nepaletovaného zboží. Projekt navazoval na rozšíření skladovacích kapacit o sklad ve Vinařicích u Kladna (jedná se o areál Státní správy hmotných rezerv), který CenZA využívá celý. Kombinace nové skladovací kapacity, a především pořízení přepravníku odstranila úzké místo logistiky a došlo ke zvýšení efektivity a operativnosti logistických procesů.

Z pohledu objemu skladovaného majetku i objemu prodejů zaznamenává CenZA trvalý nárůst. V roce 2023 bylo dosaženo dosud největšího objemu skladovaného zboží i prodejů. K 31. prosinci 2023 bylo prodáno 100 motorových vozidel v částce 39,5 mil. Kč a 9240 ks drobného movitého majetku (textil, obuv, elektronika, hodinky apod.) za 1,6 mil. Kč. Ve správě bylo k danému dni 316 motorových vozidel a cca 400 palet zboží.

Opatření bylo plněno ve dvou dílčích oblastech.

A) Implementace nového interního aktu řízení Policie ČR o výkonu správy zajištěného majetku

Dne 11. února 2022 byl vydán Pokyn policejního prezidenta č. 23/2022, o správě majetku zajištěného v trestním řízení, účinný od 1. března 2022. Na základě tohoto pokynu byli ustanoveni koordinátoři správy zajištěného majetku a koordinační skupiny na jednotlivých krajských ředitelstvích policie a útvech policie s celostátní působností.

Ve dnech 21. a 22. září 2022 a dále ve dnech 17. a 18. října 2023 proběhla vzdělávací akce k výše zmíněnému pokynu policejního prezidenta, která byla určena pro koordinátory správy zajištěného majetku, specialisty na provádění finančního šetření a další členy koordinačních skupin, které vznikly na základě tohoto pokynu. K vydání interních aktů řízení podrobněji upravujících technické a organizační podmínky výkonu správy zajištěného majetku a povinnosti jednotlivých pracovníků, kteří výkon správy zajištěného majetku zajišťují, byli zmocněni ředitelé KŘP a ředitel ředitelství logického zabezpečení PP ČR (pro majetek zajištěný útvary s celostátní působností a ÚSPKV PP ČR).

Následně za účelem řádného nastavení postupů při výkonu funkce koordinátora správy zajištěného majetku v trestním řízení byl v prosinci 2023 pro potřeby Ministerstva vnitra a policejních orgánů zpracován a vydán metodický návod, který tyto postupy upravuje.

CenZA jako metodické pracoviště pro resort MV a odbor mezinárodní spolupráce a metodiky NCOZ SKPV PP jako metodické pracoviště pro policii se pravidelně účastní porad koordinačních skupin správy zajištěného majetku jednotlivých krajských ředitelství policie, kde dále školí a informují koordinátory a členy koordinačních skupin.

B) Zpracování novely zákona č. 279/2003 Sb. o výkonu zajištění majetku a věcí v trestním řízení, a případně dalších souvisejících předpisů v oblasti nakládání s majetkem

Byla zpracována novela zákona č. 279/2003 Sb., která byla vyhlášena jako zákon č. 326/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 279/2003 Sb., o výkonu zajištění majetku a věcí v trestním řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony s účinností od 1. 7. 2024. Obsah novely vychází ze zpracovaného souboru doporučení, který reagoval na poznatky z praxe. Došlo k legislativnímu zakotvení specializovaného pracoviště správy zajištěného majetku – Ministerstvo vnitra, Centrum zajištěných aktiv.

Dále byla diskutována otázka, zda by nebylo účelné, aby majetek, který propadl nebo byl zabrán v trestním řízení, mohl pro všechny nebo jen pro některé organizační složky státu příslušné k hospodaření s takovým majetkem prodat i pověřený správce, který jej měl ve správě po dobu jeho zajištění. Pracovní skupina se shodla na tom, že tento postup je účelný, nicméně praxe ukazuje, že je možné jej řešit smluvně formou dohody mezi jednotlivými organizačními složkami státu a není třeba, aby došlo k novelizaci zákona č. 219/2000 Sb. o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích. **Opatření bylo splněno.**

Další navrhovaný postup

MV bude i nadále usilovat o rozvoj pracoviště CenZA a oblasti správy majetku zajištěného v trestním řízení.

13) Zpracovat vyhodnocení situace v oblasti organizovaného zločinu v roce 2023

V roce 2023 bylo ve spolupráci s širokým spektrem partnerů z bezpečnostní oblasti odborem bezpečnostní politiky MV zpracováno komplexní vyhodnocení situace v oblasti organizovaného zločinu v letech 2016–2023, tedy od předchozího podobného vyhodnocení. Materiál se věnuje všem podstatným oblastem činnosti organizovaného zločinu, nástrojům, které zločinecké skupiny využívají, vývoji příslušné legislativy, vlivu nedávných krizových situací na organizovaný zločin a také výhledu na další období. Shrnuje dále dostupná statistická data o organizovaném zločinu, identifikuje překážky boje s tímto fenoménem a popisuje stav mezinárodní spolupráce. Materiál byl po zpracování všech zaslaných připomínek dokončen a schválen ministrem vnitra v prosinci roku 2023 a následně byl rozeslán k využití všem zapojeným partnerům.

V materiálu byly identifikovány následující hlavní trendy organizovaného zločinu:

- Pokračuje odklon od násilných aktivit, které zbytečně přitahují pozornost orgánů činných v trestním řízení a veřejnosti
- Pokračuje přesun podpůrných aktivit (například náboru spolupracovníků, distribuce zboží) do online prostředí
- Pachatelé více a lépe dokáží využívat výhod, které jim poskytují moderní komunikační nástroje a technologie
- Častěji se objevuje spolupráce zločinců v modelu Crime-as-a-service, zejména v oblasti kyberkriminality (typicky ransomware-as-a-service)⁵, kdy jsou využívány služby jednotlivých poskytovatelů nelegálních nástrojů pro různé kriminální skupiny
- Potvrzuje se přesun hlavních aktivit generujících zisk do oblasti hospodářské kriminality, nicméně většina zločineckých skupin se věnuje více různým druhům trestné činnosti
- V důsledku vývoje situace jsou některé aktivity utlumovány (např. skimming, nadměrné odpočty DPH, autokriminalita), jiné naopak vykazují vzestupnou tendenci (nelegální zaměstnávání, phishing a další formy podvodů)
- Většina významných aktivit organizovaného zločinu má mezinárodní přesah, výjimkou jsou aktivity spojené se zneužíváním národních dotací a veřejných zakázek
- Legalizace výnosů z trestné činnosti je klíčovou doprovodnou aktivitou téměř všech druhů páchané trestné činnosti

⁵ Ransomware je druh škodlivého kódu, který zašifrováním zabrání uživateli v přístupu k datům. Ve většině případů poté útočník vyžaduje zaplacení určité částky za jejich obnovení (dešifrování). Motivací pro použití této praktiky je tedy zejména finanční zisk, nicméně existují i případy, kdy útočník data jednoduše zničí a žádné výkupné (angl. ransom) nepožaduje. Čím dál častější je i hrozba jejich zveřejněním, zejména pak při napadení firem, které uchovávají a zpracovávají data obsahující citlivé informace o zákaznících.

- Ruská agrese vůči Ukrajině je obrovskou příležitostí pro organizovaný zločin v mnoha oblastech – například u nelegálního zaměstnávání uprchlíků a jejich vykořisťování, při náboru nových spolupracovníků či přesunu některých zločinných struktur na území EU

Opatření bylo v celém rozsahu splněno.

Další navrhovaný postup

Tento materiál bude sloužit jako podklad pro přípravu strategického materiálu navazujícího na Koncepci boje proti organizovanému zločinu do roku 2023. Posléze bude také (pravděpodobně v roce 2025) s výjimkou některých kapitol a po určitých úpravách dostupný i široké veřejnosti na webových stránkách MV.

14) Zpracovat analytický a osvětový materiál k problematice investičních podvodů

V rámci pracovní skupiny, vedené odborem bezpečnostní politiky MV, byl připraven analytický materiál, popisující problematiku dlouhodobých investičních podvodů. Do činnosti této pracovní skupiny byli zapojeni zástupci Policie ČR (Národní centrály proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování a Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování), Generálního ředitelství cel, Generálního finančního ředitelství, Nejvyššího státního zastupitelství, České národní banky, Finančního analytického úřadu a Ministerstva financí. Problematika byla konzultována také se zástupci soukromého sektoru – zástupci České bankovní asociace, zástupci Asociace pro transparentnost investičního trhu, advokáty zastupujícími poškozené, soudními znalci a zástupci legitimních investičních společností.

V materiálu je popsán princip páčání investičních podvodů založený zpravidla na Ponzioho schématu, včetně všech obvyklých kroků jeho přípravy, dále také mechanismus náboru obětí a příčiny, které vedou k tomu, že se lidé ve velkých počtech (v některých kauzách jde až o 8 000 poškozených) stávají obětí těchto podvodů. Pozornost je věnována také problematice regulace kolektivního investování s ohledem na § 15 zákona č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, ve znění pozdějších předpisů, který byl v minulosti v některých případech zneužíván. V této souvislosti je zásadní novela tohoto zákona, která možnosti zneužití tohoto institutu výrazně omezuje. Tato novela je nyní projednávána jako Sněmovní tisk 570⁶ a pokud dojde k jejímu přijetí, podstatným způsobem to situaci zlepší.

V materiálu je také stručně shrnuta problematika vyšetřování těchto investičních podvodů a také preventivní aktivity všech zapojených subjektů v této oblasti. Materiál obsahuje i návrhy na zlepšení současné situace, které spočívají zejména v pokračování současné dobré praxe v oblasti rozvoje finanční gramotnosti, osvěty a preventivního působení zapojených subjektů. Materiál byl po zpracování všech připomínek dokončen v listopadu 2023, schválen ministrem vnitra a rozeslán všem zapojeným subjektům k dalšímu využití.

Ve vztahu k veřejnosti spustila NCOZ SKPV na přelomu let 2022 a 2023 preventivní kampaň zaměřenou na předcházení investičním podvodům s názvem „NEBUŽ LABUŤ!“.⁷ Jejím cílem bylo zvýšit u široké veřejnosti všeobecné povědomí o tomto druhu trestné činnosti, varovat před rychlým nárůstem případů investičních podvodů a apelovat na zvýšenou opatrnost občanů při posuzování nabídek

6 <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=9&t=570>

7 <https://www.policie.cz/clanek/nebud-labut-preventivni-kampan-proti-investicnim-podvodum.aspx>

k investování. Tento osvětový propagační materiál byl široce distribuován jednak ve spolupráci se subjekty zabývajícími se prevencí kriminality a publikován na webových stránkách MV ČR a PČR, a v neposlední řadě byl rovněž i dostatečně medializován prostřednictvím rozhlasu či televize. V rámci širších souvislostí je vhodné zmínit také kampaň „#nePINdej!“, která cílí do oblastí předcházení případům phishingu a posilování bezpečnějšího chování v kyberprostoru.⁸

Pro potřeby policejních orgánů v případě podezření z investičního podvodu NCOZ SKPV vypracovala spolu se zainteresovanými regulatorními orgány a relevantními zástupci akademického a neziskového sektoru interní manuál - PODVODNÉ „INVESTIČNÍ SPOLEČNOSTI“. Manuál vychází zejména z poznatků orgánů činných v trestním řízení napříč celou ČR. Je v něm podrobně popsán legislativní rámec fungování „skutečných“ investičních společností podle zákona č. 240/2013 Sb. o investičních společnostech a investičních fondech, i faktický dohled vykonávaný ze strany ČNB. Obdobně je zde popsána praxe a typické jednání „podvodných“ investičních společností, typy smluvních vztahů, které obvykle využívají, způsoby investování, které nabízejí, a modus operandi - tzv. Ponzioho schéma, nebo tzv. klientské platformy (zóny). V manuálu je dále popsáno, kdy a na základě jakých důkazů se rozhoduje o příslušnosti a zahajují úkony trestního řízení, jak se vede skryté prověřování, jak spolupracovat s FAÚ či cizozemskými jednotkami FIU (Financial Intelligence Units). Doporučení se týkají také příbrání znalců a otázek, které by jim měly být položeny, postupu vůči poškozeným apod. Manuál popisuje jednotlivé fáze přípravného řízení trestního a je rovněž vhodný jako analytická pomůcka v dílčím vyhodnocování. **Opatření bylo v celém rozsahu splněno.**

Další navrhovaný postup

Do budoucna je zvažována adaptace analytického materiálu takovým způsobem, aby byl využitelný pro širší veřejnost a mohl být zveřejněn na webu MV a dále šířen. Je však třeba vyhodnotit, zda by takový materiál nebyl do určité míry duplicitní ke kampani PČR „NEBUĎ LABUŤ!“.

V rámci boje proti organizovanému zločinu bude v horizontu přibližně 5 let tato problematika opětovně vyhodnocena se zaměřením na změnu situace, pokud se bude jednat o stále relevantní téma.

15) Systémové řešení registrace žadatelů o termíny k podání žádostí o pobytová oprávnění na zastupitelských úřadech ČR v zahraničí

V souvislosti s koncem platnosti ochranných opatření týkajících se covidové pandemie se plně obnovila vízová agenda na zastupitelských úřadech České republiky v zahraničí (s výjimkou Ukrajiny v souvislosti s ozbrojeným konfliktem a udělovanou dočasnou ochranou). Od října 2021 je znovu možné podávat žádosti o všechna dlouhodobá pobytová oprávnění s tím, že bylo obnoveno i fungování registračních systémů k získání termínů. Nejvytíženější a z hlediska bezpečnosti potenciálně nejrizikovější objednávání bylo ve sledovaném období realizováno prostřednictvím elektronického slosování, které se provádí v ústředí MZV v gesci odboru zodpovědného za kybernetickou bezpečnost. Registrace ke slosování je zpoplatněna a její podmínkou je zároveň kontrola identity žadatele přímo na zastupitelském úřadu, což znemožnilo vytváření registrací fiktivních žadatelů za účelem zahlcení a diskreditace systému. Tímto způsobem byla na vybraných zastupitelských úřadech zajištěna funkčnost i transparentnost objednávání, přičemž celý proces probíhá zcela anonymně.

⁸ <https://www.policie.cz/clanek/nepindej.aspx>

S ohledem na častý převis poptávky nad kapacitou zastupitelských úřadů vyvstala také potřeba úpravy běžně používaného e-mailového objednávání. V návaznosti na judikaturu Nejvyššího správního soudu aktuálně řeší MZV možnost zavedení prvku náhodného výběru přímo do e-mailové registrace. Plánovaná úprava by zároveň měla odpovídat kritériím zavedení nového formátu "bezpečného" emailu na MZV. **Opatření bylo v daném časovém úseku splněno.**

Další navrhovaný postup

Na další vývoj registrace k získání termínů k podání žádostí o dlouhodobá pobytová oprávnění bude mít zásadní vliv i připravovaná novelizace zákona o pobytu cizinců, plánovaná digitalizace cizineckého řízení a vytvoření nového systému MV ICAS (Integrovaný cizinecký agendový systém). Vzhledem k trvalí nutnosti věnovat této problematice pozornost bude plnění opatření i nadále pokračovat.

16) Adaptace struktury služby kriminální policie a vyšetřování na změny ve struktuře registrované trestné činnosti a nové výzvy

Činnost pracovní skupiny PČR REFORMA vyústila ve vyčlenění problematiky kybernetické kriminality a terorismu (včetně obchodu se zbraněmi a nebezpečnými materiály) z působnosti Národní centrály proti organizovanému zločinu SKPV a ve zřízení nového útvaru s celostátní působností – Národní centrály proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě SKPV ke dni 1. ledna 2023. Cílem této organizační změny bylo poskytnout dostatečný prostor boji proti zmíněným oblastem trestné činnosti, jejichž význam vzhledem k proměňující se bezpečnostní situaci dále vzrůstá.

S otázkou připravenosti PČR jako celku na boj s organizovanou trestnou činností souvisí i téma kvalitní přípravy jednotlivých příslušníků SKPV. Policejní prezident proto vydal doporučení upřesňující parametry tzv. kariérního růstu, jehož cílem je zajistit, aby policisté, kteří mají být služebně zařazeni v útvaru zabývajícím se organizovanou trestnou činností, byli vybaveni dostatečnými praktickými zkušenostmi získanými při boji s jednoduššími formami kriminality. Tato doporučení se vztahují jak na policisty zabývajícím se odhalováním a objasňováním trestné činnosti, tak na policisty trestnou činností vyšetřující.

V reakci na přesun běžné kriminality do kyberprostoru a skutečnost, že se nezřídka jedná o trestnou činnost páchanou členy organizované skupiny, vedení PČR zvažovalo, zda na úrovni územních odborů a odborů KŘP nezřídit specializovaná pracoviště. Po analýze bylo učiněno rozhodnutí, že nápad této stále čtenější trestné činnosti musejí být připraveni zpracovávat běžní policisté, pro což však bylo potřeba vytvořit dostatečné podmínky.

Vznikl proto průběžně aktualizovaný metodický portál k problematice tzv. ostatní kriminality páchané v kyberprostoru (běžné kriminality, avšak spáchané za výrazného využití informačních či komunikačních technologií), jehož cílem je edukovat policisty a sjednocovat praxi zejména při vyžadování údajů z online prostoru. Přístup do něj mají kromě policistů také státní zástupci. Dále je připravován e-learningový kurz k ostatní kriminalitě páchané v kyberprostoru, kdy je projednávána možnost vzájemného vzdělávání se soustavou státních zástupců.

Nepochybným posunem v dané věci je pak uzavřené memorandum o spolupráci s ČBA, které je spojeno s celou řadou společných preventivních aktivit, jež jsou realizovány jak v přímé spolupráci s ČBA, tak s jednotlivými bankovními ústavami. Spolupráce je navazována i s dalšími subjekty, které mohou přispět v boji proti trestné činnosti páchané v kyberprostoru.

Zahájen byl také zkušební provoz informačního systému SÉRIE, který usnadní vyhledání dílčích skutků pokračující trestné činnosti spáchané v kyberprostoru, a to automatizovaným vyhledáváním shodných atributů. Bude jím nahrazen dosavadní prozatímní systém, jehož správné fungování bylo podmíněno časově a administrativně velmi náročnou činností.

Za jistý druh změny struktury služby kriminální policie a vyšetřování je možné označit také rozdělení původního pojetí kybernetické kriminality na tzv. „čistou“ kybernetickou kriminalitu a výše zmíněnou ostatní kriminalitu páchanou v kyberprostoru, a s tím spojené rozdělení odpovědnosti za metodickou a koordinační činnost. Pro oblast kybernetické kriminality byla gestorem určena NCOZ SKPV, resp. ode dne 1. ledna 2023 nově zřízená Národní centrála proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě SKPV. Pro oblast ostatní kriminality páchané v kyberprostoru byl určen jako gestor ÚSKPV PP ČR.

A) Přetíženost odborů hospodářské kriminality KŘP, zejména KŘP hl. m. Prahy

Na přetíženost odboru hospodářské kriminality KŘP hl. m. Prahy PČR reagovala přerozdělováním nápadu daňové trestné činnosti, u níž vedl prověřování pověřený celní orgán, k vyšetřování jiným KŘP, tak aby bylo dosaženo rovnoměrné zatíženosti odborů hospodářské kriminality KŘP. Toto opatření přineslo efektivnější využívání sil a prostředků SKPV a je pozitivně přijímáno jak ze strany KŘP hl. m. Prahy, tak ze strany KŘP, jimž je nápad daňové trestné činnosti přerozdělován.

Posilování výkonu operativně pátrací činnosti nejen v oblasti hospodářské kriminality je jednou z dlouhodobých priorit vedení PP ČR, a proto je po celé hodnocené období důrazně prosazováno. Ke sledování rozvoje operativně pátrací činnosti byl vytvořen systém objektivního hodnocení, který umožňuje meziútvárové srovnání. Vyplývá z něj, že již nyní lze v některých regionech sledovat zlepšení.

Nedílnou součástí operativně pátrací činnosti je využívání informátorů (§ 72 písm. a) zákona o Policii), jejichž řízení však vyžaduje specifické dovednosti. Proto byl v organizační struktuře Útvary speciálních činností SKPV zřízen nový organizační článek, jenž má dva hlavní okruhy úkolů. Prvním z nich je metodické řízení problematiky informátorů společně s nastavením vzdělávání pro co nejširší okruh policistů (včetně těch, kteří se zaměřují na hospodářskou trestnou činnost), ideálně s dopadem vedoucím až na základní články SKPV. Tento cíl se již v roce 2023 dařilo naplňovat. Druhým okruhem je potom řízení speciálních kategorií informátorů s cílem získávání a předávání specifických informací ze zájmového prostředí. Tento úkol je dlouhodobý a bude plněn průběžně.

B) Neexistence specializované součásti PČR věnující se environmentální kriminalitě

Co se týče environmentální kriminality, nebyl do současné doby učiněn závěr, že existuje potřeba vzniku samostatného útvaru zaměřeného výhradně na tento druh kriminality. Nadále je věc řešena sítí specialistů na KŘP a jim podřízených územních odborech, resp. městských a obvodních ředitelstvích PČR, která jsou metodicky zastřešována odborem hospodářské kriminality ÚSKPV PP ČR. Nicméně v březnu 2023 došlo k vytvoření pracovní skupiny ENVIRO v rámci KŘP hl. m. Prahy a začátkem roku 2025 by mělo dojít k vyhodnocení výsledků činnosti této pracovní skupiny (jak ze strany vedení KŘP hl. m. Prahy, tak ze strany výše zmíněného metodického pracoviště) a stanovení dalších možných kroků v oblasti environmentální kriminality. Této oblasti se nově ve zvýšené míře (zejména v problematice nelegálního nakládání s odpady) věnuje také NCOZ SKPV.

C) Personální situace Národního kontaktního bodu pro střelné zbraně

Odpovědnost za oblast zbraní převzala ke dni 1. ledna 2023 nově zřízená Národní centrála proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě SKPV, která plánuje národní kontaktní bod pro zbraně zřídit v letošním roce, a to jeho včleněním do odboru zbraní a nebezpečných materiálů.

Opatření bylo v daném časovém úseku splněno.

Další navrhovaný postup

Policie ČR bude i nadále reagovat na změny ve struktuře trestné činnosti.

17) Pokračování v realizaci opatření vyplývajících z Auditů požadavků vůči ÚZČ SKPV

V personální oblasti byla v roce 2022 částečně navýšena systemizace služebních míst ÚZČ SKPV pro stěžejní činnosti související s rozvojem nových technologií – IoT, chytrých vozidel, 5G a údržby a rozvoje systému NTS (Národní telekomunikační server). Dále byla v roce 2022 a zejména v roce 2023 v rámci spolupráce ÚZČ SKPV s vybranými středními školami podniknuta rozsáhlejší náborová aktivita, jejímž cílem bylo oslovit budoucí středoškolské absolventy z oblasti elektro, telekomunikací a IT, pro něž je PČR atraktivnější než pro absolventy vysokých škol.

Co se týče technologického rozvoje, v oblasti 5G je trvale monitorován stav zatím odkládané implementace ze strany poskytovatelů telekomunikační služby s výhledem na zprovoznění sítě 5G v režimu standalone,⁹ aby byl ÚZČ SKPV schopen včas zahájit testy potřebné techniky a poskytnout podklady pro její financování a bylo tak možné zachovat veškeré servisní činnosti. V oblasti IoT došlo k velmi uspokojivému posunu především v oblasti zabezpečovacích systémů a nedávno byly zaznamenány úspěchy i v oblasti infotainmentu motorových vozidel. Průběžně jsou rozvíjeny schopnosti ÚZČ SKPV v oblasti získávání informací z veřejných zdrojů včetně internetu.

Ke dni 1. ledna 2023 byla spuštěna větší část technologie centrálního úložiště ÚZČ SKPV. Po jejím testovacím provozu byl dne 1. září 2023 zahájen rutinní provoz. Vzhledem ke zpoždění stavebních příprav zatím nedošlo k plnému spuštění technologie i s redundantní zálohou, v čemž ÚZČ SKPV plánuje pokračovat v roce 2024. Nadále pokračuje úprava nejen hardwarových, ale zejména softwarových komponent systému NTS související s plnou implementací centrálního úložiště do systému NTS. Nejen v souvislosti se spuštěním centrálního úložiště byla připravena novelizace interního aktu řízení o vyžadování odposlechu (nyní v připomínkovém řízení).

Co se týče vzdělávání, ÚZČ SKPV zveřejnil na webovém portálu videonávody na maximálně efektivní využití softwaru pro vytěžování odposlechu a vizualizaci metadat, tzv. uživatelských terminálů a jsou také realizovány některé zcela nové vzdělávací aktivity určené organizačním článkům PČR využívajícím tyto systémy.

ÚZČ SKPV dále ve spolupráci se školícím zařízením Ruzyně pokračuje v realizaci tematických školení, do jejichž osnov jsou průběžně zapracovávány nově stanovené postupy, které reflektují technologický rozvoj. Díky tomu je zajišťován jednotný postup všech organizačních článků ÚZČ SKPV. V rámci rozvoje e-learningové platformy PČR ePolis ÚZČ SKPV intenzivně spolupracuje se školícím zařízením Ruzyně, které buduje tzv. ostrovní řešení umožňující využití platformy i pro útvary v linii SKPV, u nichž je třeba respektovat utajení příslušnosti pracovníků k jednotlivým útvarům.

Stran spolupráce se subjekty mimo PČR se ÚZČ SKPV dlouhodobě účastní edukačních aktivit pořádaných Justiční akademii MSp ČR. Zde jsou posluchačům z řad soustavy státních zastupitelství a soudů prezentovány příklady dobré i špatné praxe a zejména nové postupy související s rozvojem technologií. V roce 2023 byl kromě dosavadních aktivit vytvořen nový program „Elektronické důkazy“

⁹ Tedy bez využití starších prvků 4G sítí.

pro přiblížení jednotlivých postupů na fiktivním případě. V roce 2023 byl v součinnosti s NSZ dokončen ucelený přehled aktivit realizovaných ze strany ÚZČ SKPV souvisejících se zajišťováním elektronických důkazů, který bude dále aktualizován a je k dispozici státním zástupcům pro výkon jejich činnosti.

Rovněž ve spolupráci se školícím zařízením Ruzyně a také s Národním centrem informačních a komunikačních technologií PP ČR byl aktualizován kurz pro pracoviště odborů technické ochrany KŘP, který byl rozdělen na dvě části, z nichž jedna se nově věnuje pouze problematice sledování osob a věcí s použitím technických prostředků a má zajistit jednotnost postupu při sledování ze strany jednotlivých pracovišť a rozšířit kapacitu některých operativních činností mj. i pro útvary s celostátní působností.

ÚZČ SKPV nadále rozvíjí spolupráci s akademickou sférou v oblasti trasování kryptoměn a možnosti dešifrování. V oblasti řečových technologií a automatického zpracování zvukových záznamů došlo k implementaci technologie do uživatelského rozhraní pro vytěžování odposlechu. Mimo to je rozvíjena další technologie pro automatické zpracování zvuku z prostoru.

Policisté ÚZČ SKPV se dlouhodobě účastní mezinárodních aktivit, a to jak v oblasti kontaktního sledování, tak i technického sledování, a v loňském roce i v oblasti odposlechu, uchovávání metadat a zajišťování elektronických důkazů. V rámci těchto aktivit jsou mj. zjišťovány nové trendy páčání trestné činnosti v zahraničí a způsoby boje s touto trestnou činností a jejího objasňování.

ÚZČ SKPV se intenzivně zabývá fenoménem internetových podvodů. V rámci trestné činnosti, ke které je využit spoofing,¹⁰ v loňském roce tento útvar realizoval opatření směřující k eliminaci zneužití policejních telefonních čísel, a dále bylo na základě jednání Českého telekomunikačního úřadu a poskytovatelů telekomunikační služby zvoleno řešení směřující k eliminaci zneužití všech pevných linek, přičemž výhledově bude totéž řešeno i ve vztahu k mobilním telefonním číslům.

Opatření bylo v daném časovém úseku splněno.

Další navrhovaný postup

Plnění opatření bude pokračovat i nadále. Vedle trvalého rozvoje stávajících schopností ÚZČ SKPV bude adekvátní pozornost věnována dynamicky se rozvíjejícím oblastem (odposlechu a sledování v rámci šifrované komunikace a šifrovaného uchovávání dat, činnostem v prostředí darknetu, trasování kryptoměn, chytrých vozidel, zapojení umělé inteligence atd.) s předpokládaným požadavkem technologického posílení útvaru.

DALŠÍ POSTUP V OBLASTI STRATEGICKÝCH MATERIÁLŮ ŘEŠÍCÍCH BOJ S ORGANIZOVANÝM ZLOČINEM

S ohledem na končící platnost současné Koncepce neprobíhá v tuto chvíli sběr podnětů pro budoucí Akční plány. Po dokončení vyhodnocení posledního Akčního plánu bude v roce 2024 probíhat celkové vyhodnocení Koncepce a příprava navazujícího strategického materiálu pro oblast boje s organizovaným zločinem na další období. To však nijak nebrání tomu, aby i nadále pokračovaly veškeré aktivity podporující schopnost ČR efektivně bojovat proti organizovanému zločinu. Zejména se v tomto případě jedná o pokračování všech výše uvedených opatření, kde se prozatím ještě nepodařilo dosáhnout jejich cíle, či která z povahy řešených témat přesahující dvouletý horizont Akčních plánů.

¹⁰ Spoofing je technika, při které je podvrženo telefonní číslo tak, aby se zdálo, že hovor je uskutečněn z jiného čísla, než tomu je ve skutečnosti.

Pro samotné celkové vyhodnocení současné Koncepce budou využity výstupy z vyhodnocení všech tří Akčních plánů s Konceptí souvisejících (na roky 2018 a 2019, 2020 a 2021 a 2022 a 2023). Osloveny budou také relevantní subjekty, zejména pokud v jejich gesci jsou specifické cíle Koncepce, ke kterým nebyla připravena žádná opatření v jednotlivých Akčních plánech či pokud se jedná o subjekty, které se podílely na plnění více opatření napříč Akčními plány. Celý tento proces bude konzultován s příslušným metodickým pracovištěm MV pro oblast strategických dokumentů. V tuto chvíli ještě není rozhodnuto, zda bude celkové vyhodnocení současné Koncepce předloženo jako samostatný materiál, či zda bude součástí či přílohou nového strategického materiálu.

Nový strategický materiál pro oblast organizovaného zločinu má být v souladu s usnesením vlády č. 359 ze dne 4. května 2022 předložen vládě do 30. června 2025. Při jeho přípravě budou využity zkušenosti jak z přípravy současné Koncepce, tak všech jejích Akčních plánů, vyhodnocení těchto Akčních plánů a také celkového vyhodnocení Koncepce. Odpovědnost za jeho přípravu nese podobně jako u předchozích obdobných dokumentů odbor bezpečnostní politiky MV. V procesu přípravy nového strategického materiálu budou také osloveny a konzultovány relevantní spolupracující subjekty, včetně osobních konzultací s vedoucími představiteli jejich součástí. Zvažováno je také zřízení určité pracovní či konzultační skupiny pro přípravu materiálu. Nový strategický materiál bude vycházet i ze zkušeností a relevantních materiálů zahraničních partnerů a také dostupných informačních zdrojů Europolu a dalších mezinárodních institucí. Nový strategický materiál bude po řádném vnitrozodnostním i mezirezodnostním připomínkovém řízení předložen vládě cestou Výboru pro vnitřní bezpečnost a Bezpečnostní rady státu.

Již v tuto chvíli je možné konstatovat, že se poměrně dobře osvědčilo dvouleté období jednotlivých Akčních plánů jako určitý kompromis nezbytné flexibility při přijímání konkrétních opatření a také administrativní náročnosti jejich přípravy a vyhodnocení. Dlouhodobě také dává smysl spojit přípravu nového Akčního plánu s vyhodnocením Akčního plánu předcházejícího, neboť mnoho z opatření pokračuje i v dalších letech či z dřívějších opatření vychází. Nový strategický materiál bude také respektovat existenci dalších strategických materiálů k jednotlivým oblastem, které je možné podřadit pod organizovaný zločin (např. obchod s lidmi, boj proti drogové trestné činnosti, boj proti korupci apod.)

V tuto chvíli není zřejmé, zda příští strategický materiál bude mít konečně časové omezení (např. do roku 2030), či se bude jednat o trvale platný dokument, který pouze bude v případě potřeby aktualizován. Druhá možnost se zdá být vhodnější s ohledem na to, že boj proti organizovanému zločinu je trvalý proces, jehož základní kameny zůstávají dlouhodobě velmi podobné. Otázkou také zůstává, zda se z metodického hlediska bude jednat o koncepci či strategii. Je naopak pravděpodobné, že cíle mezi současnou Konceptí a novým strategickým materiálem se budou z podstatné části překrývat. Nově by měl nový strategický dokument obsahovat jasně stanovené gesce za jednotlivé dlouhodobé cíle.

SHRNUTÍ

Vyhodnocení tohoto Akčního plánu do určité míry završuje cyklus dokumentů vycházejících z Koncepce boje proti organizovanému zločinu do roku 2023. V jejich rámci se v posledních 6 letech podařilo dosáhnout mnoha přínosných změn, které mají pozitivní dopad do oblasti boje proti organizovanému zločinu. Zároveň je ale také nutné konstatovat, že při ambiciózním pojetí těchto dokumentů vždy zůstanou některá opatření nesplněna či splněna pouze částečně a zůstávají tedy výzvou pro další roky.

Samotné vyhodnocení Akčního plánu bude po schválení Bezpečnostní radou státu zveřejněno na webu MV, podobně jako předchozí související dokumenty. Po schválení tohoto vyhodnocení bude nutné

věnovat pozornost celkovému vyhodnocení současné Koncepce a také přípravě nového strategického dokumentu v intencích předcházející kapitoly.

SEZNAM ZKRATEK

CenZA	Centrum zajištěných aktiv MV
CS ČR	Celní správa České republiky
ČBA	Česká bankovní asociace
ČLR	Čínská lidová republika
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
FAÚ	Finanční analytický úřad
GFŘ	Generální finanční ředitelství
GŘC	Generální ředitelství cel
HZS	Hasičský záchranný sbor ČR
IoT	Internet of Things (internet věcí)
KŘP	Krajské ředitelství Policie ČR
MF	Ministerstvo financí
MSp	Ministerstvo spravedlnosti
MV	Ministerstvo vnitra
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
NCOZ	Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV
NPC	Národní protidrogová centrála SKPV
NSS	Nejvyšší správní soud
NSZ	Nejvyšší státní zastupitelství
NTS	Národní telekomunikační server
OBP	Odbor bezpečnostní politiky
OČTŘ	Orgány činné v trestní řízení
PČR	Policie České republiky
PP ČR	Policejní prezidium České republiky
ŘMPS	Ředitelství mezinárodní policejní spolupráce PP ČR
SAE	Spojené arabské emiráty
SKPV PČR	Služba kriminální policie a vyšetřování PČR
ÚSKPV PP ČR	Úřad služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia ČR
ÚZČ	Útvar zvláštních činností SKPV

VYHODNOCENÍ AKČNÍHO PLÁNU BOJE PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU NA ROKY 2022 A 2023

Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky
oddělení bezpečnostních hrozeb a krizového řízení
Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7 – Letná
tel. 974 832 486, e-mail: obp@mvcv.cz.

Praha, 2024

Text neprošel jazykovou korekturou.